

A MAGYAR KIRÁLYI FÖLDMÍVELÉSÜGYI MINISZTERIUM KIADÁSA

RÁDIÓS GAZDASÁGI ELŐADÁSOK

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

ELNÖK: MAYER KÁROLY DR.
HELYETTES ELNÖK: BUDAY BARNA

TAGOK:

GRÖFFITS GÁBOR SZÉKÁCS ELEMÉR
GULÁCSY GÁNDOR DR. WELLMANN OSZKÁR DR.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

CZVETKOVITS FERENC DR.

SEGÉDSZERKESZTŐ:

SUHAYDA TIBOR

SZERKESZTŐSÉG:

BUDAPEST, V., KOSSUTH LAJOS-TÉR 11. SZ., II. 202.

IX. ÉVF.

A. SOROZAT
5. SZÁM

1936.

OLVASD EL, ŐRIZD MEG ÉS GYŰJTSZD KÖNYVTÁRBA!

A KUKORICA TERMÉSFOKOZÁSA

IRTA:

TÖRLEY BÁLINT

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ,
OKL. GAZDA, FÖLDBIRTOKOS

BEKÖTÉSI
TÁBLÁK

Az 1935. év összegyűjtött
példányaihoz egész vászonkötésű

kaphatók 80 fillérért; postán,
kereszkötéssel, 1 pengőért
a "Pátria" Irodalmi Vállalat
és Nyomdai Részvénytárs.-nál
Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

A kukorica termésfokozása.

írta: **Törley Bálint**

országgyűlési képviselő, okl. gazda, földbirtokos.

Szántóföldi termelésünknek a búza után legnagyobb területét a kukorica foglalja el, amelynek kiterjedése meghaladja országunk egész erdőterületét. Átlagosan közel jár a 2 millió kat. holdhoz; százalékosan pedig meghaladja szántóföldi területünk 20%-át. Ebből a nagy területből a 100 kat. holdon aluli gazdaságokra több mint 75% esik, ezen belül pedig a 20 kat. holdon aluli birtokokra a fele. Ezek az adatok is eléggé világosan utalnak arra, hogy különösen kisgazdáink szempontjából, a kukorica termelésének minő nagy jelentősége van.

Kukoricaterméseinket vizsgálva, arra a lesújtó eredményre jutunk, hogy terméseinkben rendkívül nagyok az eltérések az egyes évek folyamán és hogy átlagban három év közül, csak egy fedezi kukorica-szükségletünket. Ezt rendszerint az időjárással magyarázzuk és hozzuk összefüggésbe. Valami igazság ebben az állításban kétségtelenül van, de ezeket az — sok esetben 50%-ot meghaladó — ingadozásokat ezzel nem intézhetjük el, mert kétségtelen, hogy megfelelő talajműveléssel és fajtakiválasztással, valamint a kukorica helyes ápolásával a kilengéseket lényegesen csökkenthetjük, hazánkban minden egyes vidékén. Erről magam, egy negyedszázadot meghaladó gyakorlati mezőgazdasági tevékenységem alatt, számtalanszor meggyőződtem.

A talajművelés terén a legnagyobb és sajnos elég általános hiba, az őszi szántás elmulasztása és az, hogy ennek a kellő mélységet sem adják meg. Az őszi szántás fontosságára a rádióelőadások során, már ismételten és ismételten utaltak előadó társaim, annak szárazságra hajló, olykor aszályos időjárásunk mellett, különös jelentőségét hangsúlyoztatva, melyet alapvető fontosságúnak tartok kukoricatermésünk fokozása szempontjából.

Ha kukoricatermésünk biztonságát fokozni akarjuk, akkor járunk el helyesen, ha az őszi szántás előtt megfelelő időben a tarló buktatását sem mulasztjuk el. A tarlóbuktatással elősegítjük szántóink gazmentességét, a jobb, könnyebb és mélyebb őszi szántást, a nyári, az őszi esőzések alkalmával lehullott csapadék nagyobb arányú befogadását és ezzel már az őszi szántás előtt jelentékenyen megnöveljük talajaink vízkészletét. Minderről bármelyik gazdatársam meggyőződhet, ha ezt a műveletet elvégzi. Eszerint ha csak lehet, már a megelőző termelési évben buktassuk le a tarlót a kukorica alá. *A megfelelő mélyre vett őszi szántást semmiesetre se mulasszuk el, mert abban az esetben ha kukorica alá csak tavasszal szántunk, már veszélyeztetjük termésünk sikerét és nagyságát.* A tavasszal szántott föld ugyanis nem képes annyi csapadékot felfogni és visszatartani, mint az őszi szántott, de emellett csekélyebb

vízkészletéből, a tavaszi szántás folytán, jóval többet párologtat el, mint amennyit az őszelel szántott, tavaszi talajfordítással meg nem mozgató föld. A tavaszi szántás hátrányait azzal még inkább fokozzuk, ha az istállótrágyát — amelyet a kukorica őszelel vagy télen kihordva és leszántva, rendkívül meghálál — csak megszikkadás után hordjuk ki a mult évi tarlóra és április folyamán szántjuk alá. Ha az ilyen módon kihordott trágya — mint ahogy ez nagyon gyakran megállapítható — hozzá még erősen szalmás is, akkor a lehető leghelytelenebbül járunk el, mert a szalmás trágyával megakadályozzuk a talaj megfelelő záródását, utat nyitunk a talaj mélyebb rétegeibe a nap és a szél szárító hatásának, a fokozott légjárhatóságnak, a talaj kiszáradásának. Termésünk sikerét ezúton a legnagyobb mértékben kockáztatjuk, kivéve — a nálunk ritka és így számításba alig vehető — jó elosztású, bőcsapadékú esztendőket.

Ha szántónkat az ajánlott módon műveljük, akkor az abba kerülő kukorica termését, a helyesen keresztül vitt alapműveletek útján, jórészt biztosítottuk, különösen, ha a továbbiak során is mindig szem előtt tartjuk, a talaj előkészítésének és e növény helyes, időbeni ápolásának kifejezesezett és bevált szabályait. Helytelen eljárást ugyanis nem csak a szántás, a trágyahordás módjánál állapíthatunk meg, de megállapíthatunk a későbbi munkák folyamán is.

Ezek közül elsőnek az egyes vidékeken dívó, azt a helytelen szokást említem fel, hogy az őszelel megszántott területet tavasszal újra szántják és ezt a friss tavaszi szántást azonnal lehengerezik és úgy hagyják. Ezzel az eljárással a talajnak a tél folyamán összegyűjtött vízkészletét pocékolják el értelmetlenül, mert egyrészt szükségtelenül forgatjuk a talajt, másrészt a henger használatával a hajszálcsovésséget helyreállítva, a nagyobb fokú párologást mozdítjuk elő, aminek nem elősegítése, hanem megakadályozása feladatunk. A talajnak ezen a túlzott bolygatásán kívül ugyancsak káros annak elnagyolt előkészítése is. Számos esetben, anélkül, hogy a talaj fellazítására, felmelegedésére és a vetőmag kellő mélységben való földbejuttatására a fogas munkáját vizsgálat tárgyává tennék, elvetik a kukoricát. Sokszor megfelelő vetőágyat bírnak biztosítani kukoricánknak, ha az őszelel szántott és átfagyott földön, a fogast ismételen alkalmazzuk. Különösen, ha az első fogasolást a felszikkadás után mielőbb megadjuk és ezt a vetésig, a talaj állapotától és gyomosodásától függően, többször megismételjük. Olyan években, amikor a tél folyamán nagyobb mennyiségű hó, vagy gyakori esők — mint ez évben is — jelentékenyen megtömté, beiszapolta talajunkat, a fogasborona egyedül a legritkább esetben fogja ezeket megfelelő állapotba hozni.

Nagyobb gazdaságok tárcsát vagy más lazító, de nem fordító eszközöket alkalmaznak, hogy szántóikat megfelelően előkészítsék. Ezek az eszközök kigazdálnál elvéve állnak rendelkezésre, azonban célszerűen helyettesíthetők lókapának ez irányú felhasználásával. A helyes eljárás ebben az esetben az, ha a felszikkadás után, először nehezített fogast járatunk. Egy-két hét elteltével pedig tárcsával, grubberrel, vagy rugós extirpátorral nem rendelkező gazdaságokban jól megélesztett fogatos kapával, 6—8 cm mélyen járatjuk meg kukorica alá kerülő, őszelel megszántott, tömött földjeinket. A lókapát olyan szélesre szabad csak állítanunk, hogy a kapák között, meg nem mozgatót földszávok ne maradjanak el.

Ezek a most említett munkák, eléggé haladósak. Nem több az idő- és a vonóerőszükségletük, mint a tavasszal megismételt szántásnak, emellett igen csekély vízkészletvesztéssel biztosítják talajunk megfelelő állapotba hozását. Ahol nagyobb gazfoltok fordulnak elő, ezeknek kézi kapával való előzetes kikapálásával, nagyon megkönnyítjük szántónk most említett munkálatait.

A tavasz beálltától egészen a vetésig kísérjük állandó figyelemmel kukorica alá szánt földünket és az említett munkákkal akadályozzuk meg annak megkérgeződését, elgyomosodását és nagyobb esők által okozott tömött állapotba kerülését. Ha az előbb említett módokon nem sikerülne földjeinket gyommentes állapotba hozni, akkor kivételesen, 5—6 cm mélyen, tavasszal szántanunk szükséges lehet, de ez esetben az ekét azonnal fogas kövesse.

Bár ebben a gazdasági évben az őszi, sőt a téli szántásra bőségesen volt idő, a helytelen szokáshoz ragaszkodva, sokan tavaszra hagyták a szántást a kukorica alá. Ezek a gazdatársaink igyekezzenek mielőbb, amint kellően felszáradt a talaj, 12—15 cm mélyen a szántást elvégezni, a sürgős utánfogasolást természetesen el nem mulasztva. Ha a tavaszi szántás, fogasolás után a talaj túl üreges vagy laza maradna, a henger alkalmazható, de ezután okvetlenül, újra fogas járjon, mert így bírjuk a további káros kiszáradást csökkenteni.

E tanácsokat követve, gondoskodunk szántónk megfelelő átszellőztetéséről és felmelegedéséről is, aminek a kukoricánál, amely melegévi növény, fokozott jelentősége van. Hiba, ha a kukoricát, amely a csírázásához nagyobb meleget kíván, túl korán *ültetjük vagy vetjük el*. Fekvés és talajaink természete szerint, a kellő felmelegedés április folyamán, lehetőleg jól előkészített talajba, a vetés megtörténjék, mert ennek későbbre halogatása már hátrányos hatású lehet a termés nagyságára.

Akár vetjük, akár ültetjük a kukoricát, mindenkor ügyeljünk arra, hogy *jól csírázó magot használjunk* és az 6—8 cm mélységre kerüljön. Helytelen eljárás az, ha a kukoricamagot tavasszal eke után, a barázda aljára szórjuk, mert az imént említett tavaszi szántás hátrányain kívül a vetőmag sem kerül megfelelő helyre, ami további fejlődésére és művelésére hátrányos. Kelése egyenetlen lesz és lókapával sem művelhető jól.

A megfelelő mélységet a vetőgép csoroszlóainak kellő megterhelésével, vagy kézi ültetésnél kapával érhetjük el. Mindkét esetben lazított és kellő nedvességtartalmú talajrétegek közé jut a mag, ami arányos, gyors és hibátlan csírázást biztosít.

Nagyon fontos, *megfelelő sor- és növénytávolság* betartása. E téren azt a hibát észlelhetjük, hogy mind a sor-, mind a növénytávolságot túl szűkre veszik. Általában, a lógó kukoricánál a sortávolságot 80 cm-nél keskenyebbre ne vegyünk. Ezzel a sortávolsággal, a növénytávolságot 50—60 cm-re véve, a legmegfelelőbb tenyészterületet adjuk meg. Símaszemű kukorica fajtáknál, a sortávolság 60 cm-nél, a növénytávolság 40 cm-nél szűkebb, ne legyen. Ennél kisebb tenyészterületre csak korai keményszemű kukoricát szabad vetni.

A legtöbb esetben a kukorica *négyzetes művelésével* a soros művelésnél nagyobb termések érhetők el. Ez a művelési mód ott, ahol nagyobb pajor-, drótféreg- vagy varjúkár nem fordul elő, hasznosan alkalmaz-

ható. A vonalzást simítás után, vetőgéppel vagy eketaligára is felszerelhető sorjelzővel, mind kereszt-, mind hosszirányban, az ültetést megelőzően végezzük el. Két-szálas fészkenkénti művelésnél 3—4 szemet helyezünk el kapa után, a keresztelési pontokon, közepes érésű lófogú kukoricából 80×80 vagy 100×100 cm-es kötésben. Korai kukoricából 70×70 cm-es kötetést alkalmazhatunk. A két-szálas művelésűnél is nagyobb és biztosabb termést ad az egy-szálas, négyzetes ültetésű kukorica. Ez a művelési mód azonban csak lófogú kukoricánál ajánlható 70×70 vagy 80×80 cm-es kötésben. Magasra növvő, nagytestű kukoricát nagyobb tenyészterületre kell vetni.

A vetés után földünket *hengerezzük le* könnyű hengerrel, amely után azonban mindig kössünk könnyű fogast vagy tövisboronát, hogy egyrészt az egyenletes és a gyors kelést biztosítsuk, másrészt a könnyű fogas vagy borona alkalmazásával a hajszálcsövességet szüntetjük meg. Ha a vetés után, de a kikelés előtt, talajunk megcserepednék, vagy esőzés következtében tömődötté válnék, úgy haladéktalanul fogasoljunk el. Kikelés után fogast — kapálás helyett — csak abban az esetben alkalmazunk, ha földünk tiszta és fogással is megfelelő állapotba hozható. Minden más esetben, amint a kukorica 3—4 levélben van, haladéktalanul fogjunk hozzá *a kézi kapáláshoz*. Ezután következik a *fogatos kapálás*, annyiszor megismételve, ahányszor a talaj állandó lazántartása és gyommentessége megkívánja.

Gazdáink nagyon sokszor esnek abba a hibába, hogy esőt várva, halogatják a kapálás megkezdését. Ez nagyon célszerűtlen eljárás, mert a talaj vízkészletének okszerű felhasználását, a kapálás minél előbbi megkezdésével és többszöri ismétlésével, minden körülmények között módokban van előnyösen befolyásolni. Az eső várásával és a kapálások halogatásával szántónk vízkészletéből igen sokat párologtat el hasznosítás nélkül; viszont ha egy-egy kisebb eső esik, talajunk természet-szerűen, tömődöttebb állapotánál fogva, abból csak vajmi keveset képes felfogni és megtartani, mert megfelelő beárnyékolás és lazítás híján, nagyobb az elpárolgás. Tekintettel erre, a rossz szokásként begyökeresedett 1—2 kapálás és töltögetés helyett, *kukoricánknak a töltögetés elhagyásával 4—5-szöri kapálása jelentékenyen növelni és biztosítani bírja terméseink átlagát*. Négyzetes művelésnél 6—7-szeri fogatos kapálást és 1—2-szeri kézi kapálást ajánlhatunk. Nem volt még eset arra, hogy ezt a fokozott gondosságot és munkát a kukorica meg ne hálálta volna. Tudjuk, hogy a most elmondottak hallatára egyik-másik hallgatónk ezeket a kapálásokat fejcsóválva sokalja. De ezek között a hallgatóink között bizonyára nagyon sok olyan is akad, aki a termését már nem egy esztendőben keveselte anélkül, hogy kukoricájának megfelelőbb, helyesebb művelésére még csak kísérletet is tett volna. Lesznek olyanok is, akik az elmondottak végrehajtását nem tartják lehetségesnek. Ezeknek megnyugtatóra csak azt közöljük, hogy egy lóval és egy lókapával — naponként 3 és $\frac{1}{2}$ kat. holdat, tehát igen alacsony napi teljesítményt véve alapul — hetenként 21 kat. hold nagyon kényelmesen elvégezhető. A fogatos kapálás a kézi kapálást lényegesen megkönnyíti és gyorsítja. Májusban, júniusban a napok elég hosszúak, más elfoglaltság pedig nem sürget túlságosan. Egy kis jóakarattal, szorgalommal és igyekezettel, ezeknek a szokásos művelésnél fokozottabb kívánalmaknak, aki akar, eleget is bír tenni. Ez a kisgazdánál, aki maga és családja munkarejét használja fel, még pénzbe sem kerül.

A kapálásoknál ügyelnünk kell arra, hogy a lókapa túl mélyen ne járjon, mert nem a mély kapálásokkal, hanem az *ismételt kapálásokkal* bírjuk talajunk vízkészletét a kukoricának biztosítani és termésünket növelni. A *töltögetést feltétlenül hagyjuk el*, mert ez talajunk felületét növeli, annak kiszáradását elősegíti, ami kétségtelenül hátrányos hatású. Az az általános hit, hogy a töltögetéssel a széldöntés ellen védekezünk, nem állja meg a helyét. A töltögetés legfeljebb a túl nedves természetű talajokon lehet indokolt, ezeknek kiterjedése azonban hazánk területén egészen jelentéktelen.

A *kukorica ritkítását vagy egyelését* az első kézi kapálás alkalmával végezzük. Későbbi időre károsodás nélkül ez csak abban az esetben hagyható, ha féregkárt vagy egyenetlen kelést észlelünk. Ugyancsak helytelen eljárás a késői fattyazás is, mert azt az előnyt, melyet a fattyak takarmányozásra felhasználásával elérünk, sokszorosan elveszítjük a termésre meghagyott tövek sérülése folytán. A nagyobb fattyak már jelentős táplálóanyagot és vízkészletet fogyasztanak, ezért ajánlatos korán fattyazni és aratás után — különösen ha fattyazásra erősen hajlamos kukoricát termesztünk — azt megismételni.

Korábbi időben nagy gondot okozott kukoricatermesztőinknek *a fajta kiválasztása*. E téren ma már a földművelésügyi kormány által országsszerte beállított kísérletek jórészt tisztázták a helyzetet. Az egyöntetű búzatermesztéshez hasonlóan, a kukoricatermesztés fajtakérdése is megoldódás előtt van. Az országnak mindazokon a részein, ahol a lófogú kukorica biztosan beérik, „F“ lófogú kukorica, a többi részen pedig egyelőre a símaszemű Putyi kukorica termesztése van tervbe véve. Elszaporításuk a *M. Kir. Növénytermelési Hivatal* útján megindult. Ezzel az intézkedéssel a különféle fajták termesztésénél szükségszerűen előálló és a kukorica áralakulását hátrányosan befolyásoló kereszteződések meg fognak szűnni és a gazdák attól a károsodástól is mentesülnek, amely őket későn beérrő, vagy kellően be nem vált, kukoricafajták termesztésének felkarolásával érheti. Általában az ország déli teljes kétharmad része és az északi harmadrésznek nagyobb fele az „F“ lófogú kukorica körzetére esik, míg a Putyi kukorica termesztése a magasabb, a hidegebb fekvésű tájakra korlátozódik. A további kísérletek fogják megmutatni, hogy milyen fajták felvétele szükséges még különleges körülmények között.

Kisgazdáink kukoricaföldjeiken előszeretettel termesztenek *közöttes műveléssel különféle növényeket*, főleg tököt és babot. Egyes vidékeken, ezeken kívül napraforgót és répát is. Legkevesebbé a babnak közöttes művelése kifogásolható abban az esetben, ha ez a kukorica sorában vagy váltakozó sorokban történik. Az a mód azonban, amikor a rendes sortávolság közé ültetnek babot, helytelen, mert túl sűrűvé válik a vetés, amely mindkét növény terméshozamára hátrányos hatású és a kukorica megfelelő megművelését akadályozza. A bab közöttes termesztése csak a soványabb, a kellő trágyázásban nem részesülő földeken jöhet tekintetbe. A többi közöttes növényt célszerűbb egymagában termesztetni, vagy a kukorica körül szegélynövényként, amikor is a kapálásokat nem akadályozzák és ily módon való termesztésük hátránnyal ennek folytán nem jár.

Amint említettem, a kukorica az őszi vagy a tél folyamán alászántásra kerülő *istállótrágyát nagyon meghálálja*. Tekintettel erre, indokolt, hogy istállótrágyánkat elsősorban a kukorica alá használjuk fel,

mert más növénynél csak ritkán észlelhetünk nagyobb termés- és jövedelemfokozó hatást. Egyes vidékeken szokásos a fészkes trágyázás alkalmazása is. Ezt a módot kiegészítően alkalmazhatjuk, azonban az utónövények szempontjából inkább az általánosan divó trágyázási mód ajánlatos.

A kukorica *műtrágyázásával*, előadásom szűkre szabott keretei miatt, nem kívánok foglalkozni, de megemlítem, hogy az elővetemény alá adott szuperfoszfát termésközelítő hatása rendszerint növeli a kukoricatermést is. Jó eredményeket értek el sor- és fészkekbe való műtrágyázással is.

Mint minden növénynek, úgy a kukoricának is megvannak a növényi és az állati kártevői. Legveszedelmesebb növényi kártevője a kukorica-*üszög*. Ez a kukorica szárán, a cső helyén fellépő, millió és millió spórát tartalmazó daganat, mely a csőnek szánt táplálóanyagból él. Ha üszögös daganatokat látunk, azokat vágjuk ki és tüzeljük el, mert az üszögös daganat, a szél által kikezdve, megnyílik és egész szántónkat megfertőzi.

Állati kártevői közül a *kukoricamolý* az, amely a legkomolyabb kárt okozhat vetéseinkben. Ez ellen úgy védekezünk, hogy a kukorica-szárát és -izéket elföldeljük vagy pedig május 10-ig eltüzeljük. A drótféreg is jelentékeny károkat okoz. Ezt a kártételt leginkább szántónk gondos művelésével és tisztántartásával akadályozhatjuk meg.

A kukorica törését egyes vidékeken meg szokta előzni, beéréseinek siettetése céljából, a *bugázás* vagy *címervágás*. Ezt a műveletet takarmányszűk esztendőkből a takarmányinség enyhítésére is szokták szórványosan alkalmazni. Ha a címervágást az elvirágzás után foganatosítjuk, a csövek felett még néhány levelet hagyva, akkor nincs káros hatása a kukorica további fejlődésére és nagy mennyiségű zöldtakarmányhoz jutunk. A termés szempontjából a közölt módon nem káros. Teljes elvirágzás előtt azonban, nem szabad bugázni. Jobb minél később. A bugázás legyen szükségből alkalmazott eljárás. Ha évről-évre rászorulunk, az azt jelenti, hogy a termesztett kukoricafajta vidékünkre nem való. Korábbi kell keresni.

A kukorica *törését* akkor kezdjük meg, ha már az egyes kukorica-szemek, az úgynevezett körömpróbát állják, vagyis nehezen karcollhatók meg. Ebben az érési állapotban törve s ha görékben és szellőtetők közbeiktatásával raktározódik, a kukorica nem fog sok gondot okozni. Hogy ezt biztosítsuk, különös tekintettel kell lennünk arra, hogy olyan kukoricát termesszünk, amely szeptember végéig beérik, mert a kukorica után szükségből — nálunk sajnos sokfelé szokásból — következő búzának kellő időbeni elvetését csak úgy biztosíthatjuk. Általában jobb, ha tavaszi vetés következik a kukorica után. Figyelmébe ajánljuk minden gazdának ott, ahol a búzának a kukorica *ügyszólván az egyedüli előveteménye*, hogy a későn beérő kukorica termesztésével *kettős károsodásnak lehetünk kitéve*. Egyrészt a kukorica időelőtti letörése annak kisebb-nagyobb megromlásával jár, másrészt különösen csapadékosabb, hűvösebb ősz, vagy korán beálló tél révén, búzatermésünk sikerét is kockáztatossá teszi.

A kukoricatörésnek különféle módozatai szokásosak. Nagyobb gazdaságok általában száron fosztva töretik kukoricájukat. Kisebb termelők inkább fosztatlanul hordják be termésüket. A fosztatlan törés ellen, abban az esetben emelhető kifogás, ha a kukoricát nem fűzérbe kötve raktározzuk el, mert ebben az esetben a jelentékeny takarmány-

értéket képviselő csőhéjlevelek a legtöbb esetben veszendőbe mennek, míg a száron hagyva, emelik annak takarmányértékét. Fűzérbekötés és góréban raktározás mellett, igen sokszor padlásra helyezik el a kukorica termését kiscsodáink. Ez a raktározási mód állandó figyelmet és gondosságot igényel, mert a meg nem felelő szellőzés miatt igen könnyen melegezés, penészedés állhat be. Azért a kukorica beéredési foka szerint, annak többszöri átforgatása, sőt sokszor átválogatása elkerülhetetlen, a károsodás megelőzése céljából.

A törés után, a kukorica szárát azonnal vágjuk ki éles kapákkal, a föld színén, gondosan rakjuk össze mielőbb, mert értékes takarmány. Ha szártépőnk van, szárunkat tépjük fel és zsombolyázzuk be, mert így több és jobb takarmányt nyerünk. A morzsolás alkalmával, a tengeri csutkára szintén legyen gondunk, mert ez jó tűzrevaló.

A következő esztendőre való *vetőmag kiválasztását* legjobb a törés megkezdése előtt elvégezni. Kukoricásunkat végigjárva, a megfelelően fejlett, beérett, tetszetős, végig benőtt csöveket külön törve raktározzuk el. Kevésbé megfelelő, ha a begórézásnál válogatjuk ki a legjobb csövet, ügyelve arra, hogy más színű szem a csövön ne legyen. Ezeket ne góréban, hanem vékonyan elterítve, padlásra helyezzük el, mert ez melegebb és így az esetleges nagyobb fagyok esetén megóvjuk csiraképességüket. Morzsolás előtt a vetőmagnak szánt cső mindkét végét morzsoljuk le, mert a két végén levő szemek gyengébbek, kisebb termőképességűek, mint a középen elhelyezett szemek. Az esetleg sérült szemeket, ha azok a cső közepén vannak, távolítsuk el. A csutka színére is súlyt kell vetnünk, mert az elfajtásnak biztos jele, ha a csutka más színű, mint az eredeti kukoricáé volt. Minthogy a kukorica kölcsönös beporzás útján termékenyül, annak elfajtása előbb-utóbb bekövetkezik. Ezért a *vetőmagnak időnkinti, eredeti vetőmag útján való felújítása okvetlenül szükséges*. Ezt az áldozatot sajnálni nem szabad.

Mult évi július elsejétől, f. évi március 1-ig 2.900.000 q kukoricát hoztunk be külföldről. Ez az állapot nem tartható fenn, mert ebben az esetben sertéstenyésztésünk és -hízlásunk azokhoz az iparokhoz válik hasonlónvá, amelyek nyersanyagukat belföldön nem bírják fedezni és tekintettel erre, versenyképességüket az ország határain túl legtöbbször elveszítik. Mint mezőgazdasági kiviteli állam, hízlásunk versenyképességét és minőségét csak akkor biztosíthatjuk, ha legalább a belföldi szükséglet mérvéig fokozzuk kukoricatermésünket. Tapasztalataimmon alapul az a hitem és meggyőződés, hogy *kukoricatermésünket, minden különösebb befektetés nélkül, könnyen fokozhatjuk, jobb, céltudatosabb és gondosabb munkával és az említett hibáknak kiküszöbölésével*.